

2020/2006(INL)

24.9.2020

STANOVISKO

Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

pre Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

k odporúčaniam Komisie o právnom rámci EÚ na zastavenie a zvrátenie globálneho odlesňovania, za ktoré je zodpovedná EÚ (2020/2006(INL))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Martin Häusling

(Iniciatíva – článok 47 rokovacieho poriadku)

PA_INL

NÁVRHY

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyzýva Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia tieto návrhy:

1. konštatuje, že odvetvie lesného hospodárstva zamestnáva najmenej 500 000 ľudí priamo¹ v Únii a 13 miliónov ľudí na celom svete², a že tieto pracovné miesta sa nachádzajú najmä vo vidieckych oblastiach;
2. konštatuje, že zmena klímy a požiare vyvíjajú veľký tlak na lesy na celom svete; poukazuje na to, že lesy sú nielen životne dôležitými biotopmi pre veľký, ale rýchlo sa zmenšujúci počet živočíšnych a rastlinných druhov na celom svete, ale aj významnými zásobami a záchytnými uhlíka; konštatuje, že lesy chránia pôdu, regulujú hydrologické cykly a pri dodržaní vhodných postupov ťažby a obhospodarovania môžu byť udržateľným zdrojom dreva; zdôrazňuje preto, že udržateľné obhospodarovanie lesov je kľúčom k zastaveniu odlesňovania a degradácie lesov, a preto je užitočné ho podporovať v tretích krajinách;
3. konštatuje, že v rokoch 1990 až 2015 sa globálna lesná plocha zmenšila o 129 miliónov hektárov, najmä v dôsledku poľnohospodárskej výroby, z ktorej tretina sa vyváža; zdôrazňuje, že sója, palmový olej a kakao predstavujú 80 % dovozu Únie z odlesnených oblastí; poukazuje na to, že napriek celosvetovej situácii, v ktorej dochádza k úbytku lesného porastu, v Únii rastie plocha pokrytá lesmi, plantážami a lesnatými plochami, a pokrýva viac ako 40 % územia;
4. vyjadruje poľutovanie nad tým, že stopa odlesňovania Únie predstavuje 10 %³ globálneho odlesňovania, najmä z dôvodu závislosti od dovážaného palmového oleja na výrobu biopalív a potravín, sóje na kŕmenie zvierat, mäsa, kakaa, kukurice, dreva atď.;
5. vyzýva Komisiu, aby do svojich legislatívnych návrhov zahrnula vymedzenia pojmov nulové odlesňovanie a degradácia ekosystémov, ktoré by sa mali v prvom rade zameriavať na hlavné hnacie sily odlesňovania vrátane komodít, ako sú palmový olej, sója, mäso, kukurica, kaučuk, kakao, ako aj drevo používané na výrobu papiera a ako palivo; zdôrazňuje, že Komisia by pritom mala venovať osobitnú pozornosť súvisiacemu porušovaniu ľudských práv a práv pôvodného obyvateľstva a miestnych komunit;
6. konštatuje tiež, že zmena a ničenie biotopov, ktoré zasahujú do prírodných lesných oblastí, majú závažné dôsledky na zdravie ľudí a zvierat na celom svete, ako aj vplyv na biodiverzitu, najmä zvýšený výskyt zoonóz (ktoré spôsobili 50 pandémieí za posledných 30 rokov), naposledy pandémiu COVID-19;
7. konštatuje, že na úrovni Únie niektoré politiky členských štátov odrážajú taký rámec pre lesy a obhospodarovanie lesov, ktorý môže byť roztrieštený a nesúrodý, a preto

¹ Databáza Eurostatu o lesnom hospodárstve <https://ec.europa.eu/eurostat/web/forestry/data/database>.

² <http://www.fao.org/rural-employment/agricultural-sub-sectors/forestry/en>

³ <https://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>

potrebujú lepšiu a intenzívnejšiu koordináciu na podnecovanie udržateľnosti;

8. víta aj koordinované opatrenia Únie proti globálnemu odlesňovaniu a poškodzovaniu lesov a ich nadmernému využívaniu a vyzýva Úniu, aby implementovala ustanovenia zamerané na ochranu lesov a prírodných zdrojov v rámci Parížskej dohody o zmene klímy, cieľov udržateľného rozvoja, ako aj Dohovoru o biologickej diverzite;
9. vyzýva Úniu, aby prevzala silnú a medzinárodnú úlohu pri ochrane lesov a udržateľnom využívaní prírodných zdrojov vrátane výroby z biologických materiálov; uznáva, že je to potrebné na dosiahnutie cieľov stratégie EÚ pre biohospodárstvo, ktorá vyžaduje aj zastavenie odlesňovania, a zároveň má byť v súlade s Európskou zelenou dohodou a stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity;
10. požaduje lepšiu správu a riadne inštitúcie s cieľom zabezpečiť udržateľnú ochranu lesov a hospodárenie s nimi vytvorením účinných kontrolných a sankčných mechanizmov, a to aj proti korupcii a nezákonnej ťažbe dreva;
11. víta preto opatrenia Komisie v oblasti biodiverzity a klímy súvisiace s lesmi, ktoré sú dôležitými globálnymi záchytnými uhlíka a rezervami biodiverzity; vyzýva Komisiu, aby dodržiavala medzinárodné záväzky Únie a globálne ciele v oblasti klímy a biodiverzity a ciele udržateľného rozvoja, a aby regulovala dovoz výrobkov s vysokým rizikom odlesňovania pochádzajúcich z odlesňovania a odlesnených oblastí vrátane poľnohospodárskych komodít do Únie, aby tak podporovala udržateľnú výrobu a spotrebu potravín;
12. žiada, aby sa prijali záväzné právne predpisy Únie, ktoré s citlivosťou voči sociálno-ekonomickým štruktúram zabezpečia, že žiadne dodávateľské reťazce výrobkov dovážaných do Únie, ani výrobkov a služieb dodávaných v rámci Únie, nebudú zahŕňať odlesňovanie a degradáciu alebo konverziu ekosystémov či porušovanie ľudských práv vrátane práv pôvodných obyvateľov a miestnych komunít, ktorých živobytie je závislé od lesov, vrátane žien a ochrancov životného prostredia a obhajcov ľudských práv;
13. vyzýva na stanovenie cieľa nulového odlesňovania v Únii a nulovej stopy na odlesňovaní najneskôr do roku 2030 v rámci Európskej zelenej dohody; žiada, aby sa všetkým výrobkom, ktoré spôsobujú odlesňovanie, zakázal vstup na vnútorný trh Únie na účely predaja na vnútornom trhu;
14. žiada preto, aby sa všetkým hospodárskym subjektom vrátane financujúcich subjektov, ktoré na trh Únie umiestňujú komodity alebo deriváty rizikové pre lesy a ekosystémy, uložila v právnych predpisoch Únie povinnosť náležitej starostlivosti s cieľom ochrany práv pôvodného obyvateľstva a zvyčajných práv spoločenstiev na držbu podľa obyčajového práva;
15. zdôrazňuje, že takýto právny predpis Únie o povinnostiach náležitej starostlivosti by mal byť založený na spoľahlivom a účinnom systéme presadzovania s účinnými, primeranými a odrádzajúcimi sankciami za nedodržiavanie v prípadoch, keď je to vhodné a primerané;
16. zdôrazňuje, že mnohé z dotknutých úniových podnikov v dodávateľskom reťazci sú MSP, a preto vyzýva na vykonávanie, ktoré je priaznivé pre MSP a ktoré obmedzuje ich

administratívnu záťaž na nevyhnutné minimum; domnieva sa, že by sa mal zaviesť systém včasného varovania podnikov, ktorý by varoval podniky pri dovoze z oblastí, ktorým hrozí odlesňovanie;

17. žiada vlády, podniky, výrobcov a občiansku spoločnosť, aby užšie spolupracovali pri podpore projektov súkromného sektora prostredníctvom politických a legislatívnych rámcov;
18. žiada vzájomnú podporu v prípade nepriaznivých udalostí prostredníctvom výskumu a výmeny s cieľom nájsť opatrenia, ktoré sú prispôsobené geografickým podmienkam a ktoré môžu chrániť pred rozsiahlymi požiarmi alebo zabrániť zamoreniu škodcami;
19. poukazuje na to, že zalesňovanie môže významne prispieť k náprave problémov spôsobených odlesňovaním, hoci ich môže len čiastočne kompenzovať; zdôrazňuje naliehavú potrebu chrániť primárne lesy na celom svete, keďže zalesňovanie alebo novo vysadené lesy nemôžu nahradiť alebo zabezpečiť rovnakú úroveň biodiverzity, zachytávanie uhlíka, ochranu pôdy a iné ekosystémové služby a funkcie ako primárne lesy;
20. preto dôrazne podporuje činnosti a projekty zamerané na výsadbu stromov a lesov a ich opätovnú výsadbu, najmä s využitím pôvodných druhov, ktoré sú vhodné pre voľne žijúce živočíchy, s ohľadom na zmenu klímy, najmä tam, kde bol zničený primárny les; konštatuje, že účinné, udržateľné a vhodne riadené zalesňovanie okrem ochrany a obnovy lesov môže pomôcť zvýšiť sekvestráciu uhlíka, doplniť poľnohospodárstvo a podporiť biodiverzitu, pričom udržateľné lesné hospodárstvo môže znížiť riziko a rozsah lesných požiarov; zdôrazňuje tiež dôležitú úlohu pobrežných lesov pri stabilizácii brehov riek, ktorá znižuje riziko povodní, zlepšuje kvalitu vody filtrovaním odtoku z priľahlej pôdy a reguluje teploty vody, čo prospieva biodiverzite;
21. víta opatrenia na prispôsobenie plantáží na zmenu klímy; víta skutočnosť, že zvýšenie počtu odolných pôvodných drevín v zdravých a biologicky rozmanitých lesoch sa už v mnohých krajinách odporúča a uplatňuje;
22. zdôrazňuje úlohu agrolesníctva, kde sa na tej istej pôde pestujú stromy v kombinácii s vykonávaním poľnohospodárskych činností, čo zvyšuje celkovú produktivitu, vytvára viac biomasy, udržiava a obnovuje pôdy a poskytuje cenné ekosystémové služby; poukazuje na to, že lesy a agrolesníctvo sú dôležité pre globálnu potravinovú bezpečnosť a sú jedným z hlavných zdrojov príjmu mnohých malých fariem a spoločenskí; zdôrazňuje, že opatrenia na ochranu a obnovu lesov zlepšujú životné podmienky obyvateľov vidieckych oblastí;
23. zdôrazňuje význam odbornej prípravy v rámci Únie a v tretích krajinách v oblasti udržateľného obhospodarovania lesov, plantáží a agrolesníctva vrátane súvislej vegetačnej pokrývky; domnieva sa, že je základným faktorom pri zabezpečovaní biodiverzity, ako aj príjmov lesných spoločenskí a poľnohospodárov vykonávajúcich agrolesníctvo;
24. konštatuje, že hoci dobrovoľné systémy sú užitočným nástrojom v úsilí o zastavenie globálneho odlesňovania mimo Únie, ktoré môžu výrazne prispieť k podnieteniu verejnej mienky proti spotrebe takého tovaru a služieb, ktoré sú hnacou silou

odlesňovania, samotné dobrovoľné opatrenia zatiaľ nezastavili odlesňovanie ani neznižili príspevok Únie ku globálnemu odlesňovaniu spôsobený dovozom tovaru a služieb, ktoré sú spojené s rizikom odlesňovania, do Únie; konštatuje, že záväzné právne predpisy by sa mali kombinovať s nelegislatívnymi iniciatívami, ako je spolupráca s tretími krajinami, s cieľom bojovať proti globálnemu odlesňovaniu;

25. žiada preto zaviesť systém certifikácie výrobkov, ktoré nespôsobujú odlesňovanie, ktorým by sa zvýšila transparentnosť dodávateľského reťazca v Únii a umožnila podpora výrobkov, ktorých výrobou nedošlo k odlesňovaniu, budujúc na existujúcich prístupoch založených na jednoznačnom vymedzení dodávateľských reťazcov bez odlesňovania;
26. vyzýva Úniu, aby podporovala dodávateľské reťazce, ktoré nepodporujú odlesňovanie, a lepšiu pridanú hodnotu, pričom zohľadní ľudské práva, pozemkové a užívacie práva, ako aj potravinovú bezpečnosť a spravodlivý príjem;
27. berie na vedomie vládne zodpovednosti v boji proti odlesňovaniu a konverzii ekosystémov, ktoré nemôžu primerane riešiť samotné externé zainteresované strany; zdôrazňuje preto význam inkluzívneho partnerstva Únie a členských štátov s tretími krajinami s cieľom posilniť udržateľné hospodárenie s pôdou, udržateľné poľnohospodárstvo a dobrú správu vecí verejných, najmä pokiaľ ide o práva na držbu pôdy a lesov;
28. vyzýva na posilnenie celosvetovej spolupráce s cieľom lepšie si vymieňať poznatky a skúsenosti pri zlepšovaní udržateľnosti pri obhospodarovaní multifunkčných lesov;
29. domnieva sa, že vytvorenie platformy na dialóg viacerých zainteresovaných strán a členských štátov o odlesňovaní, degradácii lesov a udržateľnom rozširovaní plochy svetových lesných porastov je dôležitým doplnkom k právnemu rámcu náležitej starostlivosti a mohol by pomôcť všetkým zúčastneným stranám riešiť tieto otázky; vyzýva všetky podstatné medzinárodné subjekty, aby dokázali túto platformu aktívne využívať;
30. vyzýva preto Úniu, aby vytvorila medzinárodné spojenectvá s tretími krajinami na ochranu lesov, na presadzovanie spoľahlivých politík zameraných na nulové odlesňovanie, integrované územné plánovanie, transparentnosť držby pôdy a predchádzanie premene lesa na poľnohospodársku pôdu; žiada preto zabezpečenie medzinárodného financovania v rámci globálnych dohôd o ochrane lesov v úzkej spolupráci s európskymi vládami a medzinárodnými aktérmi;
31. podporuje pravidelnú výmenu informácií s tretími krajinami s cieľom podporovať spotrebu a obchod súvisiace s drevom a produktmi z dreva pochádzajúcimi z lesov obhospodarovaných udržateľným spôsobom;
32. domnieva sa, že výsledovateľnosť a transparentnosť sú nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby sa na vnútornom trhu mohli predávať len výrobky z udržateľných zdrojov, o ktorých je známe, že sú bez odlesňovania, konverzie a degradácie ekosystémov a porušovania ľudských práv; považuje za doplnkový, ale nevyhnutný prvý krok zavedenie všeobecne uznávaného systému certifikácie a označovania produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva bez odlesňovania dovážaných do Únie,

ktorý by zvýšil transparentnosť dodávateľského reťazca v Únii, najmä vzhľadom na vplyv ich pestovania, spracovania, a prepravy na životné prostredie a ľudské práva; zastáva názor, že povinné označovanie udržateľnej ťažby dreva môže spotrebiteľom zabezpečiť informovaný výber a podporiť spotrebu udržateľných výrobkov;

33. vyzýva Komisiu, aby zhodnotila a zverejnila stopu odlesňovania odvetvia drevárskeho priemyslu a obchodných organizácií zapojených do dovozu surovín z oblastí ohrozených odlesňovaním s cieľom vytvoriť väčšiu transparentnosť a porozumenie medzinárodných dodávateľských reťazcov a podnecovať vykonávanie riešení udržateľného využívania dreva;
34. požaduje, aby sa povinnosti náležitej starostlivosti pre potenciálnych dodávateľov začlenili do pravidiel verejného obstarávania spolu so zákazom nákupu dovážaných výrobkov pochádzajúcich z odlesňovania; berie na vedomie ďalšie prínosy takéhoto overovacieho systému v boji proti podvodom, korupcii a kartelovým praktikám a zároveň spochybnení logistických operácií založených na nezákonnej ťažbe dreva;
35. zdôrazňuje, že s cieľom zabrániť cenovému dumpingu a zabezpečiť udržateľné využívanie dreva, zabrániť šíreniu dvojstranných dohôd založených na dumpingových cenách dreva a zabrániť ďalšej ťažbe dreva by sa mali zvážiť nápravné opatrenia vrátane vytvorenia spoločného systému aukcií dreva, aby sa umožnilo sledovanie pôvodu materiálu a započítanie otázok súvisiacich s klímou, biodiverzitou a ľudskými právami do ceny;
36. domnieva sa, že s cieľom minimalizovať uhlíkovú stopu spôsobenú prepravou dovozeného tovaru z tretích krajín a stimulovať udržateľnú miestnu výrobu a pracovné miesta by Únia mala podporovať využívanie udržateľného miestneho dreva, produktov z vyťaženej dreva alebo lesnej biomasy;
37. žiada, aby sa vypracovali koncepcie pre udržateľnú budúcnosť globálnych lesov, ktoré kombinujú hospodárske a ekologické záujmy, pretože lesné porasty sú pre mnohé krajiny dôležitým zdrojom a nie sú ochotné sa ich dobrovoľne vzdať;
38. zdôrazňuje význam podpory udržateľnej výživy zvyšovaním informovanosti spotrebiteľov o vplyvoch spotrebiteľských modelov a poskytovaním informácií o stravovaní, ktoré je lepšie pre ľudské zdravie a má nižšiu environmentálnu stopu;
39. pripomína, že dovoz veľkého množstva poľnohospodárskych výrobkov pochádzajúcich z odlesňovania do Únie by nemal byť v rozpore so záväzkami Únie v oblasti nulového odlesňovania a ľudských práv; domnieva sa, že súlad s pravidlami EÚ spolu s ochrannými doložkami pre prípad ich neplnenia je preto nevyhnutným predpokladom všetkých obchodných rokovaní Únie; žiada, aby sa do všetkých obchodných dohôd začlenili záväzné a vynútiteľné environmentálne a sociálne ustanovenia súvisiace s odlesňovaním popri normách potravinovej bezpečnosti a dobrých podmienkach zvierat s cieľom chrániť lesy, prírodné ekosystémy a ľudské práva, najmä práva spoločenstiev na ich držbu; vyzýva Komisiu, aby naďalej pozorne monitorovala a presadzovala prebiehajúce dohody o voľnom obchode v súlade s týmito normami;
40. vyzýva Komisiu, aby konala v súlade so zásadou „nespôsobovať škodu“, ako uvádza vo svojom oznámení o Európskej zelenej dohode, a aby navrhla opatrenia na riešenie

škodlivých vplyvov, ak boli zistené, a aby aktualizovala existujúce dohody o voľnom obchode; žiada, aby obchodní partneri podliehali záväzným a vymáhateľným ustanoveniam a stimulom, ktoré zabezpečia, že sa nebudú dovážať výrobky pochádzajúce z odlesňovania alebo porušovania ľudských práv; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že takéto ustanovenia neboli v plnej miere zahrnuté do procesu dohody medzi EÚ a Mercosurom, a vyzýva na aktualizáciu obchodných dohôd a prebiehajúcich rokovaní s cieľom ich podrobného začlenenia;

41. vyzýva následne na dodatočné alebo obnovené rokovania o dohodách o voľnom obchode, ak takéto ustanovenia ešte nie sú zahrnuté, v súlade so záväzkami Únie v oblasti klímy, biodiverzity, nulového odlesňovania a ľudských práv;
42. zdôrazňuje, že Komisia by v budúcnosti mala vo svojich štúdiách vplyvu systematicky zohľadňovať vplyv obchodných dohôd na lesy a zohľadňovať výsledky hodnotení ex ante pri vymedzovaní podmienok a mandátov na obchodné rokovania; domnieva sa, že dodržiavanie Parížskej dohody by malo byť záväznou podmienkou vo všetkých obchodných dohodách s tretími krajinami;
43. vyzýva Komisiu, aby určila stimulačné mechanizmy pre poľnohospodárov s cieľom zvýšiť ponuku udržateľných poľnohospodárskych výrobkov a produktov lesného hospodárstva a súčasne udržiavať a posilňovať ekosystémy;
44. vyzýva Úniu, aby znížila závislosť od komodít rizikových pre lesy a ekosystémy; konštatuje, že výrobky zo sóje pochádzajúce z odlesnenej pôdy určené ako krmivo pre zvieratá v Únii sú podstatným prispievateľom Únie k celosvetovému odlesňovaniu a súvisiacim emisiám, a predstavujú takmer polovicu stopy na odlesňovaní z celého dovozu do Únie⁴;
45. ďalej žiada Komisiu a členské štáty, aby podporovali rastlinné bielkoviny z miestnych zdrojov, pastvu na pasienkoch a krmivá z legálnych a udržateľných zdrojov, a to najmä realizáciou bielkovinového plánu Únie a budovaním na ňom, umožnením inovácií a prijatím takej politiky, ktorou sa zabezpečí, že živočíšna výroba v Únii bude zodpovedať dostupným pôdnym zdrojom Únie; ďalej odporúča, aby Únia a členské štáty zhodnotili svoj domáci výrobný potenciál a naplánovali opatrenia zamerané na komplexné splnenie požiadaviek Únie na spotrebu a pomoc pri znižovaní závislosti od dovozu;
46. podporuje odstránenie používania surovín prispievajúcich k odlesňovaniu vo výrobe biopalív do roku 2030; berie na vedomie aj používanie palmového oleja v mnohých priemyselných odvetviach vrátane spracovania potravín; vyjadruje znepokojenie nad zavádzaním spotrebiteľov, napríklad používaním palmového oleja vo výrobkoch nahradzajúcich mlieko;
47. vyzýva preto Komisiu, aby podporovala zodpovedné modely spotreby agropotravín a krmív, ktoré ďalej znižujú závislosť od súvisiaceho odlesňovania a environmentálnu stopu Únie;
48. zdôrazňuje tiež, že je potrebné posilňovať a podporovať kratšie dodávateľské reťazce

⁴ <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf> s. 23-24

a miestnu produkciu bielkovinových plodín a surovín, a to v prospech potravinovej sebestačnosti tak v Únii, ako aj v jej partnerských krajinách; nabáda na začlenenie týchto prvkov do plánu obnovy po COVID-19;

49. podporuje propagáciu plodín, ktoré viažu dusík/strukovín/bielkovinových plodín v rámci nových strategických plánov SPP okrem iného prostredníctvom rotácie plodín, podmienenosti, ekologických režimov, agro-environmentálnych opatrení rozvoja vidieka, nových odvetvových zásahov a viazanej podpory s cieľom zvýšiť sebestačnosť Únie v oblasti bielkovinových plodín a zároveň prispieť k dosiahnutiu cieľov stratégie biodiverzity a stratégie Z farmy na stôl; ďalej konštatuje, že príjmy a ziskovosť poľnohospodárskych podnikov by mali byť zlučiteľné s úrovňami produkcie, ktoré možno udržať pasením na pastvinách alebo doma pestovanými kŕmnymi plodinami; vyzýva na ďalší výskum a podporu inovačných výrobných systémov a metód, ktoré môžu znížiť externé vstupy a náklady, napríklad systémy na základe pasenia, ako sú rotačné pastviny, aj keď objem výroby môže byť nižší;
50. poznamenáva, že Parlament prijal od decembra 2015 štyridsať námietok proti dovozu geneticky modifikovaných potravín a krmív, z ktorých jedenásť bolo proti dovozu geneticky modifikovanej sóje; pripomína, že jedným z dôvodov namietania proti tomuto dovozu bolo odlesňovanie spojené s pestovaním v krajinách ako Brazília a Argentína, kde je sója takmer výlučne geneticky modifikovaná na používanie pesticídov; poznamenáva, že v nedávnej partnersky revidovanej vedeckej štúdií, ktorú uskutočnili výskumní pracovníci z celej Únie, sa zistilo, že Únia má v dôsledku dovozu sóje z Brazílie najväčšiu uhlíkovú stopu na svete, o 13,8 % väčšiu ako uhlíková stopa Číny, najväčšieho dovozcu sóje, a to z dôvodu väčšieho podielu emisií zo stopy na odlesňovaní⁵; ďalej poznamenáva, že podľa Komisie je sója historicky najväčším prispievateľom Únie k celosvetovému odlesňovaniu a súvisiacim emisiám, ktoré tvoria takmer polovicu stopy na odlesňovaní z celého dovozu do Únie⁶;
51. vyzýva na ucelený politický rámec, ktorý zahŕňa nedávno uverejnenú stratégiu Z farmy na stôl a stratégiu v oblasti biodiverzity v rámci Európskej zelenej dohody, stratégiu EÚ pre biohospodárstvo a oznámenie Komisie z 28. novembra 2018 s názvom Čistá planéta pre všetkých – Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo, založený na existujúcich systémoch, ako je akčný plán pre vynútiteľnosť práva, správu a obchod v lesnom hospodárstve (FLEGT); vyzýva preto na zaručenie účasti dotknutých držiteľov práv na FLEGT, okrem iného domorodého obyvateľstva a miestnych spoločenstiev, najmä žien a ochrancov životného prostredia a ľudských práv;
52. žiada implementovanie a zlepšenie právnych predpisov v oblasti lesného hospodárstva a vývozných predpisov týkajúcich sa dreva a výrobkov z dreva, napríklad

⁵ Ref: Escobar, N., Tizado, E.J., zu Ermgassen, E.K., Löfgren, P., Börner, J., & Godar, J. (2020). Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports. *Global Environmental Change*, 62, 102067

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623>

⁶ Ref: Technická správa Komisie 2013 – 063, Vplyv spotreby EÚ na odlesňovanie: Komplexná analýza vplyvu spotreby EÚ na odlesňovanie, štúdia financovaná Európskou komisiou, GR ENV, realizovaná VITO, IIASA, HIVA a IUCN NL, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>, s. 23-24

s vymožitelnými kritériami udržateľnosti;

53. požaduje holistickejší prístup v rámci Únie, v ktorom Únia poskytuje priamu podporu miestnym orgánom na zalesňovanie a udržateľné postupy obhospodarovania; požaduje najmä silnejšiu úlohu Únie v pomoci miestnym a regionálnym orgánom pri presadzovaní platných predpisov na ochranu lesov;
54. požaduje konzistentnosť a súdržnosť medzi opatreniami Únie doma a v zahraničí; pripomína výhľad Európskej environmentálnej agentúry⁷, v ktorom konštatuje, že Únia pravdepodobne nesplní mnohé zo svojich environmentálnych cieľov do roku 2020, pričom zdôrazňuje, že lesy Únie sú vystavené aj tlakom, ako sú okrem iného vysoká miera ťažby, znečistenie, zmena klímy a invázne nepôvodné druhy; žiada dôsledné vykonávanie a presadzovanie nariadenia Únie o dreve a smerníc o Nature 2000 v celej Únii, a to aj prostredníctvom včasných konaní o nespĺnení povinnosti;
55. vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby dosiahli pokrok pri udržateľnom hospodárení s lesmi, ktorý zaručí, aby sa ambiciózne opatrenia zamerané na ochranu a obnovu lesov a iných prírodných ekosystémov uplatňovali rovnako na úniové aj svetové lesy v súlade s novou stratégiou lesného hospodárstva Únie a stratégiou biodiverzity; je presvedčený najmä o tom, že je potrebné zaoberať sa využívaním lesnej drevnej biomasy ako paliva, a to aj podporou čistých alternatív;
56. konštatuje neudržateľnú úroveň spotreby surovín vrátane fosílnych palív v Únii a naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v plnej miere zohľadnili vplyv, ktorý má zvýšené využívanie biopalív prvej generácie na zmenu využívania pôdy a odlesňovanie; zdôrazňuje, že udržateľnosť využívania surovín v Únii by sa mohla výrazne zlepšiť v obehovom biohospodárstve, a je potrebné konať, aby sa znížila závislosť od dovozu spojeného s rizikom odlesňovania; konštatuje, že hierarchia využívania zdrojov, ktorá by bola účinná z hľadiska využívania, má osobitný význam pre ochranu funkcií zachytávania uhlíka a biodiverzity lesov; domnieva sa, že rozsiahle spaľovanie dreva ako paliva nemá zmysel z hľadiska ochrany klímy, zachytávania uhlíka a efektívneho využívania zdrojov v obehovom hospodárstve;
57. domnieva sa, že rozsiahle využívanie biopalív v Únii musí byť sprevádzané dostatočnými kritériami udržateľnosti, aby sa zabránilo priamej a nepriamej zmene využívania pôdy (ILUC) vrátane odlesňovania; ďalej konštatuje, že súčasné kritériá dostatočne nezohľadňujú fosílnu surovinu používanú pri výrobe biopalív; vyzýva preto na monitorovanie a hodnotenie vplyvu revidovanej smernice o obnoviteľných zdrojoch energie počas jej prebiehajúceho vykonávania vrátane účinnosti kritérií udržateľnosti pre bioenergiu; poukazuje na význam miestnych dodávateľských reťazcov surovín pre dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti;
58. zdôrazňuje, že napriek zväčšeniu plochy lesného hospodárstva a plantáží v Únii rastúce využívanie dreva na biopalivá a bioenergiu zvyšuje tlak na lesy na celom svete; konštatuje preto, že je potrebné rešpektovať označené chránené prírodné oblasti na celom svete; zdôrazňuje, že Únia by mala podporovať len udržateľne obhospodarované lesy a využívanie pôdy, aby sa zabezpečilo, že spotreba v Únii bude plne udržateľná;

⁷ Ref. 1e. – Európska environmentálna agentúra (2019), The European environment – state and outlook 2020 (Životné prostredie Európy – Stav a perspektíva 2020).

vyzýva Komisiu, aby kriticky preskúmala opatrenia v oblasti udržateľnej výroby a využívania drevných palív, a to aj pokiaľ ide o vysokú úroveň dovozu drevených peliet do Únie, a riešila riziká, ktoré takýto dovoz predstavuje pre lesy v tretích krajinách;

59. podporuje odstránenie surovín používaných na biopalivá, ktoré prispievajú k odlesňovaniu, do roku 2030; vyzýva preto Komisiu, aby do roku 2021 preskúmala príslušné aspekty delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/807⁸ a bezodkladne ho revidovala na základe vedeckých poznatkov, v súlade so zásadou predbežnej opatrnosti a po podrobnom preskúmaní vplyvu, aby sa zaručilo postupné ukončenie používania všetkých biopalív s vysokým rizikom nepriamej zmeny využívania pôdy vrátane palmového a sójového oleja a splnil záväzok Únie zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity na celom svete;
60. zdôrazňuje, že je dôležité prepojiť politiky Európskej zelenej dohody so stimulmi pre odlesňovanie, a to riešením vplyvov odlesňovania na životné prostredie, sociálnu oblasť a ľudské práva s cieľom dosiahnuť dlhodobú víziu klimaticky neutrálneho hospodárstva;
61. zdôrazňuje význam spoločného a slobodného monitorovacieho systému, ktorý sa bude angažovať a bude spolupracovať s medzinárodnými partnermi a orgánmi, ako je OSN, pre globálne monitorovanie odlesňovania, degradácie lesov a zmien vo svetovom lesnom poraste na základe satelitných údajov, ktorý umožní členským štátom a iným zainteresovaným stranám a občanom zaznamenávať odlesňovanie a premenu biotopov, najmä v chránených oblastiach, v reálnom čase, a monitorovať stav lesného porastu;
62. podporuje napríklad zvýšené využívanie satelitného systému Copernicus na globálne monitorovanie (v rámci Únie a mimo nej) lesných požiarov, škôd na lesoch, zosuvov pôdy a pôdnej erózie a premeny lesa/savany/biotopu; konštatuje, že by sa to malo doplniť o iné monitorovacie prostriedky na sledovanie s nimi súvisiaceho porušovania ľudských práv a držby a prijatie včasných a vhodných opatrení vrátane riešenia ich príčin;
63. vyzýva na vytvorenie mechanizmov včasného varovania s cieľom informovať verejné orgány, spoločnosti vrátane systémov tretích strán a spotrebiteľov komodít s pôvodom v oblastiach s rizikom konverzie ekosystémov a v oblastiach, v ktorých sa porušujú ľudské práva; a na pomoc pri riešení týchto problémov zintenzívnením dialógu a výmeny údajov s príslušnými tretími krajinami;
64. víta návrh Komisie v oznámení o stratégii Z farmy na stôl, t. j. zriadiť stredisko na monitorovanie odlesňovania; považuje však za potrebné, aby toto sprevádzalo raz za dva roky predloženie Parlamentu a Rade správy o globálnom odlesňovaní, ktorá bude vychádzať z globálnej správy FAO o hodnotení lesných zdrojov⁹ a z Global Forest Watch Commodities¹⁰, s cieľom prijať vhodné opatrenia, pokiaľ ide o posilnenie

⁸Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/807 z 13. marca 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001, pokiaľ ide o určenie surovín s vysokým rizikom nepriamej zmeny využívania pôdy, pri ktorých sa pozoruje významné rozšírenie produkčnej plochy na pôdu s vysokými zásobami uhlíka, a o certifikáciu biopalív, biokvapalín a palív z biomasy s nízkym rizikom nepriamej zmeny využívania pôdy (Ú. v. EÚ L 133, 21.5.2019, s. 1).

⁹ <http://www.fao.org/forest-resources-assessment/en/>

¹⁰ <https://www.wri.org/resources/maps/global-forest-watch-commodities>

spolupráce s třetími krajinami a ochranu obchodných obmedzení na úrovni Únie;

65. poukazuje na to, že pre mnoho malých fariem je nevyhnutná udržateľná intenzifikácia využívania poľnohospodárskej pôdy, ako aj plánované využívanie a obhospodarovanie pôdy;
66. požaduje významnú finančnú podporu a stimulačné programy na opatrenia zamerané na zalesňovanie poškodenej pôdy a pôdy nevhodnej na poľnohospodárske účely.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	22.9.2020
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 38 - : 1 0 : 9
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Cristian Ghinea, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruissen, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Claude Gruffat, Christine Schneider, Michaela Šojdrová, Marc Tarabella

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

38	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Veronika Vrecionová
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop
ID	Ivan David
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Christine Schneider, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Michaela Šojdrová
RENEW	Asger Christensen, Jérémy Decerle, Cristian Ghinea, Martin Hlaváček, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella
VERTS/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropé

1	-
PPE	Simone Schmiedtbauer

9	0
ECR	Bert-Jan Ruissen
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas
PPE	Herbert Dorfmann, Petri Sarvamaa
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Elsi Katainen

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania